

Verslag minisymposium 'Diversiteit en Duurzaamheid in Verbinding' 11 februari 2019

Op maandag 11 februari organiseerde Bureau Wijland het minisymposium 'Diversiteit en Duurzaamheid in Verbinding' in centrum voor natuur- en cultuurhistorie de Bastei. Tijdens het symposium stond de toegankelijkheid van duurzaam denken en handelen centraal. Ook hebben wij op deze middag de Leergang Kleurrijk Groen 2018 afgesloten. Wij blikken terug op een geslaagd minisymposium.

De middag werd geopend door Wim Hompe, voorzitter van bestuur van Bureau Wijland. Hij onderstreept de urgentie van duurzaamheid voor onze eigen toekomst en die van onze kinderen. Hiervoor is een breed draagvlak nodig, waar niet alleen de witte, hoogopgeleide Nederlander deel van is, maar ook Nederlanders met een andere culturele of sociaaleconomische achtergrond. Deze groep is niet makkelijk te bereiken, maar met allerlei activiteiten, een divers netwerk en vruchtbare samenwerkingen op het gebied van natuur en milieu heeft Kleurrijk Groen dit toch kunnen bereiken. Hompe drukte het voornemen uit om het succes van Kleurrijk Groen voort te zetten, en deed een beroep op de provincie en de gemeente om te zorgen dat het project Kleurrijk Groen en de Leergang Kleurrijk Groen in de toekomst kunnen blijven bestaan.

Na een korte toelichting op het programma door dagvoorzitter Qader Shafiq, directeur van Bureau Wijland, werd het thema inclusie in duurzaamheid verder ingeleid door Bea Schouten. Bea Schouten is gedeputeerde van de Provincie Gelderland en is verantwoordelijk voor gebiedsopgaven, toerisme & recreatie, leefbaarheid en milieu. Volgens haar is Bureau Wijland er met Kleurrijk Groen mooi in geslaagd om duurzaamheid concreet te maken en dichterbij de mensen te brengen. De projecten van de leergang laten zien dat groen verbindt, en deze verbondenheid is een opsteker voor de provincie.

Volgende punt op het programma was een terugblik op Kleurrijk Groen door Sara Schoch, programmacoördinator, en Moniek Kamm, moderator van de Leergang en docente en onderzoeker verbonden aan Saxion en de Radboud Universiteit. Schoch

vertelt over het ongemakkelijke gevoel dat zij krijgt als ze steeds dezelfde mensen tegenkomt in de duurzame kringen van Nederland. Dit was voor haar een trigger om het plan van Kleurrijk Groen van de grond te tillen, en te polsen hoe duurzaamheid leeft onder 'de rest' van de samenleving. Een ontmoetingsconferentie kenmerkte de start van de activiteiten van Kleurrijk Groen, de geboorte van het Netwerk Kleurrijk Groen en de ontwikkeling en uitvoer van de Leergang in 2018.

Kamm vervolgt met een reflectie op de leergang. Zij is dankbaar betrokken geweest te zijn, vooral omdat de motivatie van de ambassadeurs zo hoog is. Het mooiste compliment dat zij van één van de cursisten kreeg was "ik gun eigenlijk alle Nijmegenaren deze cursus". De cursisten hebben prachtige projecten georganiseerd die zij zelf niet had kunnen bedenken. Er wordt al veel gedaan op beleidsniveau maar toch mist de verbinding met de burgers, en die verbinding is neergezet met deze leergang.

Dan is het vreugdevolle moment van de certificaatuitreiking aangebroken. Het overhandigen van de certificaten wordt gedaan door Moniek Kamm en Harriët Tiemens: wethouder van de gemeente Nijmegen, verantwoordelijk voor duurzaamheid, groen en water, mobiliteit en wonen. De ambassadeurs nemen trots hun certificaten in ontvangst: Mohadin, Cindy, Abdulhakim, Mohamed, Adam, Mary, Saadia, Slobodan, Amadou, Henk en op afstand Mustapha. De projecten worden kort toegelicht. Voorbeelden zijn een bijeenkomst over afval voor statushouders in Malden; voorlichting over duurzame energie aan de Somaliërs in Nijmegen; voorlichting aan kinderen van een islamitische school over afval en natuur; en een kledingruilbeurs.

Shafiq geeft enkele ambassadeurs de kans om hun ervaringen te delen. Zij vertellen dat ze veel geleerd hebben, en dat de wens is aangewakkerd om hun kennis over te dragen aan de mensen om hen heen. Door deze ervaring is de drempel verlaagd om contact op te nemen met natuur- en milieuorganisaties en daarmee samen te werken. De leergang vangt twee vliegen in één klap: zowel in Nederland als via de diaspora in andere delen van de wereld wordt kennis verspreid over natuur en milieu.

In een interessant rondetafelgesprek delen verschillende stakeholders uit het veld hun visie op inclusieve duurzaamheid en de Leergang. Yasemin Çegerek, wethouder circulaire economie in Heerle, bevestigt de relevantie van de Leergang Kleurrijk Groen. Bij inclusieve verandering moet de beweging van onderop komen, en zij complimenteert Bureau Wijland met hun bijdrage aan de vormgeving van een inclusieve samenleving. Nijmeegse wethouder klimaat en energie, Harriët Tiemens, beaamt dit. Het is belangrijk om alle culturen in de stad vertegenwoordigt te hebben, en Kleurrijk Groen is er goed in geslaagd een brugfunctie te vervullen om de kring van betrokkenen bij duurzaamheid groter te maken. Zij is erg blij met de ambassadeurs, maar benadrukt dat het één ding is om mensen te betrekken, maar dat er ook wetenschappelijke onderbouwing moet zijn voor de resultaten van de initiatieven. Pieter van Ree, projectleider van Nijmegen Green Capital, blikt terug op de goede samenwerking en wederzijdse steun tussen Green Capital en Bureau Wijland. Het samenspel tussen Green Capital en Kleurrijk Groen heeft verschillende groepen bij elkaar gebracht en verbonden in een groter netwerk. Hij benadrukt het belang van omgekeerde participatie: meedoen met wat leeft in de samenleving in plaats van zelf initiatieven bedenken en daar de mensen bij zoeken. Henk Moeniralam, voorzitter van het Netwerk Kleurrijk Groen, heeft in 1992 milieubelevingsonderzoek gedaan waaruit bleek dat betrokkenheid bij duurzaamheid erg laag was onder bepaalde groepen in de stad. 26 jaar later is dit nog steeds het geval, en hij vindt het mooi dat Bureau Wijland nu ijvert voor gemeenschappelijke verantwoordelijkheid en betrokkenheid.

Ter afronding van het symposium bedankte Qader Shafiq alle aanwezigen en alle deelnemers hartelijk. Hij spreekt de intentie uit om met Bureau Wijland te blijven verbinden en betrekken, niet alleen op het terrein van duurzaamheid, maar op alle terreinen waar diversiteit nodig is. Het afgelopen jaar hebben we gezien hoe groot het enthousiasme van burgers is als ze laagdrempelig worden aangesproken om mee te denken en zich verantwoordelijk te voelen. Hij doet tot slot de belofte om te blijven werken aan toegankelijkheid, en bedankt iedereen die is gekomen, en die Bureau Wijland steunt en blijft steunen: docenten, bestuurders, organisaties, gemeente Nijmegen, gemeente Arnhem, de DAR, de Provincie Gelderland, Saxion Hogeschool, Land van Ooij en alle andere betrokkenen.